

3 Kända ombyggnader, förändringar och underhållsarbeten

3.1 Källor och litteratur

Andrén, Erik, *Sveriges kyrkor, Gästrikland, häfte 2, landskyrkorna*, Stockholm 1936

Kilström, Ingemar, *Hamrånge kyrka*, Gästriklands kyrkor, Strängnäs 1969

Länsmuseet Gävleborg, ärendearkivet

Länsstyrelsen Gävleborg, ärendearkivet

Riksantikvarieämbetet, Antikvarisk-topografiska arkivet

Söderberg, Josef, *Kyrka och församlingssliv i Hamrånge*, Gävle 1954

Wikberg, Per, red., *Hamrångeboken*, Hamrånge 1970

3.2 Kronologisk förteckning

Årtal	Händelse	Källa
1200-tal	En gråstenskyrka byggs.	Andrén, E., 1936
1400-1500-tal	Valv slås i kyrkan och målas med figurmotiv. Troligtvis byggs även ett vapenhus. Kyrkan får ett nytt altarskåp.	Andrén, E., 1936 Kilström, I., 1969
1649	En klockstapel byggs 200 meter väster om gamla kyrkan.	Andrén, E., 1936
1600-talets mitt	Kyrkan får en ny predikstol.	Andrén, E., 1936
1688-98	En omfattande ombyggnad genomförs i kyrkan. De senmedeltida valven rivs liksom östra delen av kyrkan och ett nytt tresidigt kor byggs.	Andrén, E., 1936
1708	Kyrkan får en ny altaruppsats.	Andrén, E., 1936
1762-64	Kyrkan renoveras och en sakristia byggs.	Andrén, E., 1936
1834	En kolerakyrkogård anläggs några kilometer norr om gamla kyrkan.	Andrén, E., 1936
1840-tal	De medeltida stigluckorna rivs vid den gamla kyrkogården, muren läggs om som kallmur och stenpelare med järngrindar byggs vid ingångarna.	Andrén, E., 1936
1843-45	Beslut fattas att ny kyrka skall byggas och ritningar utarbetas av länsbyggmästare C A Setterberg vilka godkänns av Överintendentämbetet efter revidering av J F Åbom.	Andrén, E., 1936
1847-51	Hamrånge nya kyrka byggs 150 meter öster om den gamla. Helt ny inredning byggs inklusive predikstol och altaruppsats.	Kilström, I., 1969
1848	Gamla kyrkan rivs och materialet används delvis vid uppförandet av den nya.	Andrén, E., 1936 Kilström, I., 1969
1850-tal	Klockstapeln rivs.	Andrén, E. 1936
1852-53	En ny orgel byggs av J Wengström, Ovanåker.	Kilström, I., 1969
1860-tal	Kolerakyrkogården tas i allmänt bruk och benämns härefter Österheds begravningsplats.	Andrén, E., 1936
1869	Altartavlan målas av S A Blombergsson.	Andrén, E., 1936
1876	Ett gravkapell på gamla kyrkogårdens östra sida byggs, delvis på gamla kyrkans plats.	Andrén, E., 1936
1934	Kyrkan renoveras efter förslag av S H Wranér, Gävle. Predikstolen flyttas och det tidigare sockenbiblioteket, mittemot sakristian närmast koret, byggs om till manöverrum för den samtidigt installerade elektriska värmesystemet. Nya vindfång tillkommer och	Kilström, I., 1969 Söderberg, J., 1954

	orgelläktaren utvidgas. Antalet platser minskas, med nya bänkar inom de gamla kvarteren, från 1200 till 900. Väggarna ut- och invändigt samt valven avfärgas.	
1949	Orgeln byggs om av Frobenius & Co., Köpenhamn.	Kilström, I., 1969
1960	Valvet över kyrkorummet isoleras med mineralull.	Länsstyrelsen, ärendearkivet
1966	Kyrkans torn beläggs med ny koppar.	Wikberg, P., 1970
1973	Brudkammare och WC byggs under orgelläktaren efter förslag av Sten Dahlén, Gävle. Kyrkan får fasadbelysning.	Länsmuseet, ärendearkivet
1977	Läktarorgeln renoveras av Åkerman och Lunds Nya Orgelfabrik.	Länsmuseet, ärendearkivet
1978-79	Brandsäkerhetsåtgärder vidtas i kyrkan. Ansvarig arkitekt är professor S I Lind. Bl.a. monteras branddörrar i tornet. Vindbjälklaget isoleras, ny belysning installeras och plåttaket målas.	Länsmuseet, ärendearkivet RAÄ, ATA
1985	Befintligt plåttak, till viss del ursprungligt, ersätts av ett koppertak.	Länsmuseet, ärendearkivet
1986	Entrén till kyrkotomten flyttas.	Länsmuseet, ärendearkivet
1987	En handikappramp byggs i anslutning till östra entrén.	Länsmuseet, ärendearkivet
1988	En minneslund inrättas på gamla kyrkogården.	Länsstyrelsen, ärendearkivet
1989	Kyrkan fasadrenoveras.	Länsmuseet, ärendearkivet
1991	Kyrkans sockel på östra sidan fuktisoleras.	Länsstyrelsen, ärendearkivet
1995	Bänkindelningen närmast koret förändras och en kororgel installeras, byggd av Robert Gustavsson Orgelbyggeri, Härnösand.	Länsmuseet, ärendearkivet
2000	Läktarorgeln renoveras.	Länsmuseet, ärendearkivet